

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACTIUNEA ȘI ADMINISTRATIUNEA:
BRAȘOVŪ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ȚI.

ANULŪ XLIX.

SĂ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNCIURILE:

O seriă garmondă 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicar

Sorteeri nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrămit.

Nr. 199.

Vineri, 5 (17) Septemvre.

1886.

BrașovŪ, 4 Septemvre 1886.

Ca călătorul, care din când în când aruncă câte o privire îndrăgostit la drumul ce l'a parcurs, ca să-și înfățișeze mai bine punctul, unde a ajuns, voim să facem și noi ați o reprive în trecutul cel mai apropiat al pășărilor noastre.

Să ne reamintim un moment cele ce se petreceau înainte c'unu an de zile în patria noastră. Pe timpul acesta adversarii noștri strigau ca din gura șerpelui, că „Valahii fac revoluțiune“, că „popii valahi“ s'au conjurat și fanatisază poporul îndemnându-l a lua arma, că s'a descoperit un „complot grozav“ al „irredentei“ valahe, care amenință existența statului ungar. Pressa maghiară înregistra pe fiacare și perchisișii domiciliare și arestări, ce se făceau din partea autorităților de prin comitate contra bieților preoți și dascăli români, cari erau bănuți că fac parte din „conjurațiunea secretă“.

P'atunci, în Septemvre 1885, ne aflam a-decă în toială mișcării cauzate de-o parte de agitațiunile Kulturgyleiste, de altă parte de svonul ce l'a produs cunoscuta proclamațiă, adresată acestei reuniuni maghiare și trimisă prin postă la adresa mai multor particulari români și străini.

Ce mare contrast între turburarea, și iritațiunea ce se produse acum unu an în contra Românilor și între tăcerea, ce domnesce ați în presa maghiară despre ei. A ajuns unu an de zile ca din „Valahii periculoși“ să se facă cetățenii cei mai pacnici!

Foile șoviniste maghiare atâtea nădrăvăni au fost născocite în contra noastră, atâtea ni-au înjurat și calumniat, încât în cele din urmă s'au obosit și ele. Câteva foi și foițe „patriotice“ au trebuit să-și dea o deosebită silință — acesta am putut-o observa cum se cade — ca în ajunul adunării generale a reuniunii de maghiarisare din estă an să scotă din nou la ivelă gogorile „daco-românismului“, cu scop de a mai îmbărbăta puțin spiritul șovinistic, care se vede că a ajuns și el pe dogă de morțe.

Dér pôte să ne înșelăm decă admitem, că adversarii noștri șoviști s'ar fi obosit de a mai striga în contra Românilor. Pôte că au sstat numai provisoric atacurile lor înversuate contra noastră, ocupându-se mai de aprôpe de alte cestiuni dela ordinea țilei. Afacerea împăcării cu Sașii îi preocupă pôte așa de mult încât nu mai află timp de a descoperi „comploturi valahe“. Ori este marea cestiune orientală, care le răpesc pofta de a privi în „Valahi“ totu nisce conspiratori contra statului?

Mersul lucrurilor în peninsula balcanică și pericolul cel mare ce amenință și statul ungar din aceea parte, au înșufat fără îndoielă mari îngrijiri adversarilor noștri și probabil, că aceste i-au făcut să se mai slăbescă puțin cu agitațiunile contra naționalităților, căci ura între diferitele rasse este, grația sistemului de guvernare actual, și așa destul de mare.

În acestu casu trebuie să ne mirăm că foile maghiare nu găsesc cu cale să pledeze pentru o împăcare serioasă cu naționalitățile nemaghiare din țerile coronei s-lui Stefan. Să se sêmțâ ore Ungurii atât de tari încât să n'aibă nevoie de această împăcare?

Dér era p'aci să uităm de afacerea „împăcării cu Sașii“. Diarele șoviniste au făcut mare svon cu ea vrându a înșufă credința celor din Germania, că în adevăr situațiunea politică a Sașilor ardeleni s'a schimbat spre mai bine. În realitate însă Ungurii le dicu Sașilor: veniți voi la noi decă voiți să vă împăcați și faceți ce vom pretinde noi dela voi atunci vom fi prieteni!

Manevra acêta de „împăcare“ pusă în scenă de foile șoviniste s'a deochiat. Foile germane au început din nou a combate intoleranța maghiară, din care cauză domnesce érași mare supărare în tabăra șoviniștilor contra Sașilor, „cari ațtă opiniunea publică a Germaniei asupra Ungurilor“.

C'unu cuvânt șoviniștii și-au schimbat puțin tactica, dér natura nu și-o pot schimba. Ei ori strigă, ori tac, rămân totu aceiași, egoiști până la extrem și intoleranți fără sêmăn. Vai de țără, decă va merge totu astfel!

Alianța ruso-turcă.

„Kölnische Zeitung“ numește alianța ruso-turcă unu fapt încheiat, apoi se exprimă astfel:

„Rusia n'are de gând să ocupe Bulgaria; din contră îi este mai comod să domnescă indirect în provinciile nordice din peninsula balcanică; când va fi silită prin turburări să ocupe țera, atunci Poarta va primi toate garanțiile dorite, că teritoriul ei nu va fi violat pentru multu timp, și noi credem că aceste garanții sunt suficiente și că Rusia eventual își va retrage trupele. Scopurile, ce le urmăresce Rusia la Constantinopol, privesc mai de aprôpe obiectul ce-i dăce mai mult la inimă, adică strimtorile. Deja în Martie a. c. d. Nelidow a făcut Sultanului următoarea propunere:

„Turcia întărește Dardanelele; ea face forte bine, dér o costă prea mulți bani și după cum îi stau acum finanțele totu nu e în stare a face întăririle astfel, după cum cere scopul apărării. Ei bine, Rusia e dispusă a pune să se facă întăririle din Dardanele pe socotela sa, dér dorește numai, ca să asiste unu oficeru rus.“

Sultanul era pe atunci dispus a primi propunerea, decă bătrânul Namyk-pașa nu i-ar fi scos ideea din cap, arătându-i că admiterea Rușilor în Dardanele ar întărit pe oficerii superiori turci, ceea ce ar pute avea urmări rele. Dela 10 Augustu încôce se șoptește érași în cercurile ruse din Constantinopol despre o stațiune rusescă în Dardanele și prin acêta se caracterizează îndestul intenția silințelor ruse; ea tinde să se stabilească fără sgomotu în Dardanele; restul ar veni dela sine. Cine are Dardanelele, are Constantinopolul. Însé sorti de a câștiga pe Sultanul sunt astăzi multu mai mari decât acum o jumătate de an. Raporturile amicale dintre Rusia și Turcia sunt basate mai mult pe împrejurarea, că Țarul garantează Sultanului siguranța personală a acestuia și acum Rusia a arătat lămurit, că astăzi ea dispune arbitrar de siguranță și nesiguranță în Orientul european; astfel argumentele sale voru ave o forță hotărîtore, cu greu de limitat. Ca și până acum, ea nu se va pripi, ci va merge liniștită înainte.

Aniversarea luării Griviței la Sinaia.

Cetim în „Monitorul Oficial“ din București:

Țiua de 30 Augustu, aniversarea a 9-a a biruinței ôstei române la Grivița, a fost serbat și în anul acesta la Sinaia cu unu entusiasm vrednic de un eveniment militar, ce are pentru noi o mare însemnătate.

O companie din batalionul 2 de vânători cu steag și musică a fost condusă în curtea Sentei Mănăstiri. MM. LL. Regele și Regina precum și multe notabilități aflate la Sinaia, corpul ofiteresc al batalionului, d-nii generali Dunca, Barozzi, d-șorele de onore au fost față la serviciul divin ce s'a făcut pentru sufletul morților căduți în acêta glorioasă luptă.

Steagul batalionului, fiind dus în biserică, a fost împodobit de Regina cu o mândră coronă de trandafir și dafin, pe care sta scris: „Trandafir pentru cei vii; laur pentru cei morți.“

După sfârșirea Te-Deumului, M. S. Regele a trecut pe dinaintea trupei, aclamat de strigările ei entusiaste, și apoi primi defilarea. La orele 12 și jumătate, MM. LL. Regele și Regina merseră la cantonamentul

trupei garnisonei, spre a lua parte la dejunul dat de Maiestățile Lor oficerilor și trupei. D. maioru Ionescu, împreună cu întregul corp ofiteresc, întâmpinându pe Augustu Sverani pe creasta platoului, oferu M. S. Reginei, în numele batalionului, unu frumos buchett de flori, rostindu cuvinte adencu simțite; soțiile ofiterilor batalionului îi înfățișară asemenea frumoșe buchete de flori. După grațioșă noastră Regină multămi în chipul cel mai măgulitor, Maiestățile Lor se îndreptară către pavilionul ridicat cu privilegiu acestei sêrbători și care era ornată cu flori, cu verdeată, cu trofee de arme, toate dispuse cu unu desevêșit gust de soldații vânători sub direcțiunea plină de pricepere a șefului și ofiterilor batalionului.

La intrarea pavilionului, Maiestățile Lor au fost primite de d-nii ministrii, de înalții demnitari, de membrii corpului diplomatic cu dómnele și de alte persoane de distincțiune ce se aflau la Sinaia, căroră Regele și Regina le-au adresat cuvintele cele mai binevoitoare. Maiestățile Lor, urmate de toți invitații și de unu numeros publicu, vizitară cantonamentele trupei, admirându frumșea și gustul în care se desfășau. Baracele batalionului, scaldate în flori și în verdetă, păreu acoperite de minunate covore, pe cari stau scrise mândre devise și alte închipuir ce uimiau ochii; totă lucrarea era făcută din pornirea dragostei ce oștenii au pentru Regele și Regina. Înăuntru baracele erau împodobite cu portretele Maiestăților Lor, cu flori, cu verdeată, cu drapele și cu tablouri răsboinice.

Sfârșind vizitarea cantonamentului, Regele gustă din mâncarea soldaților ce aveau masa aședată alături cu acea dată de Maiestatea Sa în pavilionu distinșilor săi ôșpeți în număr de mai bine de 100.

La dejunul regal au luat parte: Exc. Sa D. Busch, ministrul Germaniei, cu d-na Busch; Exc. Sa D. de Coutouly, ministrul Franciei, cu d-na de Coutouly; d. Vigoni, secretar alu legațiunii italiene, d. baron Hammerstein, secretarul legațiunii austro-ungare, d. căpitan Schneider, atașat militar alu legațiunii austro-ungare, cu dómna Schneider; d. de Suzzara, consul general alu Austro-Ungariei, cu d-na de Suzzara; d. Patenôtre, secretar alu legațiunii Franciei, întregul corp ofiteresc alu batalionului, cu dómnele; Archimandritul Ghermano, superiorul mănăstirei Sinaia, casa M. S. Reginei, casa militară a M. S. Regelui precum și alte persoane de distincțiune.

La sfârșitul mesei, M. S. Regele, după dete ordinu ca toți soldații batalionului să se înșirue pe lângă pavilionul unde era aședată masa regală, rostii următoarele cuvinte:

„Privirea ce o aruncă asupra unui trecut de care ne putem mândri, ridică sufletul și întărește încrederea în viitor. Serbăm dér în totdeuna cu recunoștință aniversările ce amintesc faptele răsboinice ale ôstei. Astăzi sunt 9 ani dela isbânda dela Grivița. Ca unu trăsnet străbătut atunci țera întregă acêta fericită veste, găsind unu puternic răsnet în toate inimile.

„Lupta era sângeră, jertfele mari, dușmanul însă zdrobit de armata noastră victorioasă, și din acêstă dinteu biruință România s'a înălțat în Statu de sine stătătoru.

„Numele batalionului alu 2-lea de vânători este strâns legat de acestu fapt măreț. Mândru pôte fi densul de bărbătesca sa purtare dela Grivița. Scumpă trebuie să vă fiă voue, vânători, țiua de astăzi. Stéua României, care lucește pe vârful stégului vostru, vă amintesc vitejia fraților voștri căduți pe câmpul de onor. Vrednicii fiți d'apurarea de acêstă falnică podobă. Inconiuțați cu credință stégul vostru încununat astăzi de Regina cu trandafir pentru cei vii, cu frunze de dafin pentru cei morți. Inconiuțați dicu cu dragoste acestu stég, simbolul cel mai înalt al oștașului.

„Convins că scumpa mea armată va fi în toate împrejurările pătrunse de sânta sa datoriă, închină acestu pahar în onorul său.

„Să trăiescă arma, fala și reazemul României!“ Cuvintele adencu sêmțite ale Regelui au fost necentenit întrerupte de aplausele celor aflați față și acoperite de strigările înfăcărâte ale oștenilor ce glasul patriotic al Maiestății Sale le cuprinsese inima și cugetul.

la foia societății „Filomela”: Petru Marinu, stud. de cl. VIII; bibliotecar: Ioan Radu, stud. de cl. VIII; notar al corespondențelor: Ioan Cădea, stud. de cl. VIII; vice-bibliotecar: Eliă Daianu, stud. de cl. VII; cassar: Liviu Tilea, stud. de cl. VII gimnasială.

—x—

La o față, care Duminecă în săptămâna trecută a murit grabnic în Raab, s'a constatat *cholera nostras*. În Joia următoare s'au ivit cinci casuri de bolă cu simptome de coleră. Două persoane au murit.

—x—

George Moldovanu, George și Nichifor Munteanu din Șinca vechiă au suferit prin incendiu o pagubă de 845 fl. Asigurată a fost numai suma de 300 fl. Se dice că focul a fost pus de o mână blăstemată.

Congresul antisemitic din Bucuresci.

Rezoluțiunile luate de congresul internațional anti-semitic ce s'a ținut în Bucuresci sunt următoarele:

„I. Congresul internațional anti-jidovesc, reunit în Bucuresci, adoptă și admite decisiunile luate în congresul din 1882 din Dresda. »II. Congresul antisemitic internațional reunit în Bucuresci, admite și se obligă a propaga și executa următoarele: »1. Jidovii sunt recunoscuți că nu sunt demni a mai sta în Europa, printre popore. »2. Până se vor găsi mijloce proprii a-i pute isgoni din statele Europei, congresul impune adeptilor săi din România, Franța, Ungaria și statele ce vor adera la decisiunile luate de noi, a cere guvernelor și camerelor lor următoarele: »a) Să nu se acorde de state, județe și comune nici o concesiune sub nici un fel de denumire Jidanilor, chiar sub un nume imprumutat. »b) A nu acorda nici o funcțiune salariată de stat, județ sau comună, la nici un Jidan, precum nici la societățile de asigurări, bănci etc. »c) Națiunile europene, ce aderă la această decisiune, se vor îndă de a veni să se cașă la Jidan, precum și statul. Er statele se nu aibă voiă a le da în arândă moșii, case sau mori, (asemenea nici un locuitor se nu ardeze moșii, case, hanuri, ospătării la Jidan.) »d) Să fiă interzis Jidanilor a avé stabilimente, precum: birturi, cafenele, bererii, fabrici de spirt și vinuri; se nu potă exercita profesiunile de brutar, măcelar, băcan, cărciumar sau grănar, medic și farmacist. »e) Să se intervină pe la preoții de toate concesiunile a propaga areste ideii printre poporeni lor, precum și profesorilor în școlă indemnându-i a nu cumpăra nici un obiect dela Jidovi, nici a-i întrebunța la nici un serviciu. »f) Tote națiunile, care vor adera la aceste decisiuni se intervină prin poliții la guverne a face legi în acest sens, pentru care se se institue comitete, care prin petițiuni colective, se cêră aplicarea acestor decisiuni. »Comitetul național central din România, în conformitate cu aceste dispozițiuni, vine a face un călduros apel la Românii din diferite orași din țară, a se întruni în comitete spre a formula petiții, ca la deschiderea camerelor se se cêră a se face legi restrictive de acest fel, ca să-i facem pe Jidovi a ne părăsi țera, spre a nu fi siliți a-i lua la gônă cu alte mijloce.“

Comitetul central.

Pactul austro-ungar.

„Neue Freie Presse“ dice că noua acțiune privitoare la încheierea pactului, ce s'a început cu nota a dresată de ministrul Szechenyi guvernului austriac, va întâmpina greutăți în cale. Propunerile ce le face și compensațiunile ce le cere guvernul ungueresc în schimb primirei modificărilor făcute în tariful de camera deputaților austriaci, întâmpină din partea guvernului austriac cea mai hotărâtă opozițiune.

De cumva Ungaria căută serios să realizeze cerele și pretențiunile sale atunci nu e speranță că tractările, ce au să începă în zilele acestea, vor decurge ușor, ci astfel se vor trăgăni încă mult timp.

Scandalul dela Craiova.

Despre scandalul de pe strade întâmplat înainte cu câteva zile în Craiova ni se scrie de acolo următoarele:

Craiova, 1 Sept. v. 1886.

Participanții de aici la Congresul antisemitic din Bucuresci, întorcându-se acasă, au ținut aseră în spațioasă sală numită „la Ienci“ o adunare, spre a face o dare de seamă despre cele pertractate în congres.

Ca și de alteori, la această adunare se grămădi lume multă, omeni de tot felul...

După finitul adunării publicul petrecu pe oratori până acasă cu muzică, cu steguri, cu urale etc.

Pe strade se adună și mai multă lume la sunetul muzicii, mai vârtosă că era Duminecă.

Din acestu sgomot de lume însoțit cu strigăte diferite, printre cari firesce că erau și închinători de ai lui Bachus, nise strengari, nise nebuni, nise amețiți, urmași de nise băiețandrii de pre la prăvăli începură a arunca cu petri în ferestrele Evreilor și ale sinagogei, și printre aceste și în ferestrele Românilor de prin apropiere — semn de trezvie — până când veni poliția și restabil liniștea. Atăta tot. Ori câte s'ar scrie prin jurnalele străine, lucrul aci se reduce.

M.

Ultime sciri.

St.-Petersburg, 14 Septemvre. — „Journal de St. Petersburg“ crede că adunarea bulgară, năvălită de intrigă de tot felul, va trebui să se inspire de nise interese durabile, cari sunt de natură a asigura viitorul Bulgariei, și adauge, că adunarea nu are misiunea de a alege un nou print.

Viena, 14 Septemvre. — „Correspondența Politică“ crede a sci, că Pôrta se va opune la realegerea prințului de Battenberg. Ministrul român D. Sturdza a primit marea cruce a ordinului Leopold, și maiorul Șomănescu, crucea de comandor al ordinului Franț Iosef.

Berlin, 14 Septemvre. — Prințul și principesa de Bismarck au plecat adă dimineță la Varzin.

Sofia, 14 Septemvre. (Ag. „Havas“). Relațiunile între consulatul Rusiei și regența nu permit încă a se spune, că vom intra în curând într-o cale destul de împăciuitoare, pentru a ajunge la o înțelegere satisfăcătoare pentru ambele părți. Se dice aici printre cercurile diplomatice, că cabinetul din St.-Petersburg ar fi tele-

grafiat agentului său la Sofia nise instrucțiuni ce arată, că concursul Rusiei este dobândit pentru proiectul de unire al celor două Bulgarii, cu consimțământul puterilor; că nu va fi nici o ocupațiune rusescă, afară numai dacă vor fi turburări, și că alegerea prințului va fi supusă la un examen, fără a fixa o epocă, din cauza negocierilor trebuincioase în astă privință cu celelalte puteri. Până acum însă guvernul bulgar n'a primit nici o comunicațiune oficială din partea consulatului rusesc. A fost numai un schimb de întrebări între consulul Rusiei și regența.

Se dice că a fost vorba în aceste conversațiuni despre recunoscerea regenței și despre intrarea oficerilor ruși în armata bulgară. Dér asupra primului punct Rusia ar rămâne rezervată ș. asupra celui d'alt doilea, ar părea că dorește consimțământul regenței.

Cred că comunicările Rusiei și stabilirea relațiilor împăciuitoare cu regența sunt supuse la oarecari condițiuni cerute de Rusia. Acesta din urmă ar voi înainte de toate să vedă dispărând simptomele, unei agitațiuni favorabile reintercerii prințului Alexandru, simptome ce crede că constată în sferele oficiale și parlamentare, ca spre exemplu: strigătele de „Trăiescă Prințul“, scose er de Camera întregă.

Au mai fost ore-cari arestări în districtul Kustendil, cari ar fi nemulțumite pe Rusia.

Ceea ce ar dori mai cu seamă Rusia, este ca guvernul bulgar să ia măsurile pentru a împedea ca alegerile pentru marea adunare să fiă făcute în numele prințului Alexandru.

Pe de altă parte, regența nu pare a manifesta intențiuni contrare, dér trebuie să țină seamă, în aceste momente mai ales, de sentimentul public, căci plecarea prințului este prea recentă pentru a putea împedea nise manifestațiuni simpatice.

În genere, atât de o parte cât și de cealaltă, lipsesc încrederea reciprocă. Astăzi ordinea zilei a Camerei cuprindea discuțiunea asupra răspunsului la discursul regenței și examinarea unei propuneri pentru trimiterea unei telegrame țarului. Ședința a fost ridicată fără rezultat. Se va discuta mâne dacă trimiterea va veni în desbatere.

Sofia, 14 Septemvre. — Guvernul Rusiei a răspuns la cele 4 puncte ale regenței în modul următor: 1.) Rusia va sprijini guvernul actual pe cât timp el va reprezenta interesele țerei și va domni în țera liniște și ordine. 2.) Rusia nu crede a fi oportună ca înainte de a domni o deplină liniște să arate cine e candidatul la tronul Bulgariei. 3.) Rusia e gata a sprijini unirea ambelor Bulgarii, dér nu în modul siluit de astăzi, care conține în sine pericole. 4.) Stabilirea bunelor relațiuni între Bulgaria și Rusia atâră de guvernul provisor și în special dela împrejurarea dacă el își va îndrepta greșelele sale de până acum.

SCIRI TELEGRAFICE.

(Serv. part. a „Gaz. Trans.“)

PETERSBURG, 16 Septemvre. — Generalul Kaulbars a fost numit agent diplomatic — nu comisar — la Sofia, unde s'a și dus la postul său.

Numere singuratică à 5 cr. din „Gazeta Transilvaniei“ se potă cumpăra în totungeira lui I. GROSS, și în librăria d-lui Nicolae I. Ciurcu.

Editor: Iacob Mureșianu.

Redactor responsabil: Dr. Aurel Mureșianu.

asediarea cetății Buda nu era decât Ducele Carol de Lotaringia și feldmareșalul comitele Ernestin Rüdiger de Starhemberg.

Deci, stând lucrul astfel, trecea și cu și fără a se pute lua o hotărâre definitivă și numai cancelarul imperial Strattmann a pus apăt acestei situațiuni peibile. El a fost trimis din Viena la Gran spre a comunica că împăratul Leopold s'a pronunțat categoric pentru asediarea cetății Buda, atât pentru motive strategice cât și pentru considerațiuni politice. Neapărat arborarea drapelului casei Habsburgilor, — liberatorii Ungariei de sub jugul turcesc, — pe turnurile cetății dela Buda avea să facă cu mult mai mare efect în Ungaria asupra acelor comitate, cari se găseau încă în stăpânirea lui Tököly și prin el în nemijlocita administrare a Turcilor, decât cum ar fi făcută cucerirea cetății Albei-regale.

În fine, marele bărbat de stat Stratman, după mult stăruință, a isbit a convinge pe generali despre temeinicia motivelor sale și astfel, la 12 Iunie 1686 armata principală imperială împreună cu armata aliaților și cu corpul de armată al Bavariei și Sacsoniei s'au pus în mișcare spre cetatea dela Buda.

Spațiul ne permițându-ne a reproduce aci pe larg operațiunile începute la 17 Iunie, precum și amănuntele marelui strategic Eugen de Savoia, care atunci era în etate numai de 22 ani, amintim numai că părerea împăratului Leopold a fost încununată de cel mai strălucit succes, și că începând din acea și vața Monarchiei

Habsburgilor a fost cimentată atât în Ungaria cât și în totă Europa.

Trupele naționale maghiare, în numărul în care l'am vădit mai sus, erau comandate de colonelul maghiar David Petneházy.

În privința acestui colonel lucrarea secțiunii istorice a statului maior imperial și regal conține următoarea interesantă observațiune:

„Din actele pe cari le avem înainte noastră prea puțin putem să ne facem o judecată limpede asupra participării colonelului David Petneházy la asediarea și cucerirea cetății Buda.

„Prin urmare, de sine urmăz că nu se potă vedea nici împrejurarea dacă acest bărbat vitez a fost cel dintâiu care ar fi pârșit în cetate, și acesta cu atât mai puțin cu cât atacul făcându-se deodată din patru părți în același timp 4 comandanți deodată au trebuit să intre în cetate.

„Deci, pe baza documentelor, pare a fi dovedit că Iohannes Fiath, care se găsea lângă ducele de Lotaringia, și Martin Günther de Pechmann, care era în fruntea trupelor din Bavaria, au fost cei întâi comandanți cari și-au pus piciorul în cetatea Buda cucerită din mâna Turcilor.“

În fine cartea în cestiune mai amintesc următoarele persoane distinse care făceau parte din statul maior dela Gran și care și-au vârsat sângele pentru liberarea Ungariei de sub jugul Turcilor.

Etă acele persoane: General imperial: Feldmareșal comitele Caprara; generalul de cavalerie, comitele

Dünnewald; Feldmareșal locotenent: comitele Traaffe de Carighmain, baronul Gondola, comitele Mercy, baronul Sauches, comitele Scherffenberg; colonelii comitale Styrum-Limbürg, baronul Dipendael, baronul Thingen și comitele Spinola. În corpul de armată bavarez: Feldmareșal comitele Leslin; Feldzeigmeister comitele Serini, și feldmareșal locotenent: La Verne, Fontaine, baronul d'Aspremont, Beck, Caraffa, comitele Wallis, comitele Piccolomini, Vettrani și Heissler. Comisari general imperial: Comitele Rabatta, baronul Falkenhayn, cavalerul Seelingencron și cavalerul Friesensee. Ingineri: Goulon, Jean Marcel la Rigne, Burckhardt, Fontana, Soulard, Richards, Menicot, Salomoni, de Lille, Peroni. Interpreți: Lachewitz, Pantalnone, Cleronome. Medici: Römer Khün.

În fața acestor date pozitive publicate de secțiunea istorică a arhivei statului maior imperial și regal din Viena, ingenunchierea statului maghiar în acel timp era atât de mare, încât Maghiarii la cucerirea cetății Buda n'au putut participa decât numai cu 3800 Maghiari pe lângă 60 mii oștași, cari compuneau trupele imperiale aliate.

Cu drept cuvânt dér, națiunea maghiară e datoră să mulțumescă în fața lunei întregi că, dacă a scăpat de jugul musulman, acesta o datorește numai și numai gloriosei dinastii a Habsburgilor, care pentru salvarea Ungariei a strâns în jurul ei toate națiunile civilizate ale apusului pentru a reconstitui din nou regatul S-tului Stefan.

Frâncu-Moșului.

Cursul la bursa de Viena

din 15 Septembrie st. n. 1886.

Rentă de aur 4%	107 15	Bonuri croato-slavone	105.—
Rentă de hârtie 5%	94 70	Despăgubire p. dijma de vin ungh.	99.75
Imprumutul căilor ferate ungare	—	Imprumutul cu premiu ungh.	120.80
Amortizarea datoriei căilor ferate de osti ung. (1-ma emisiune)	100.35	Losurile pentru regulara Tisei și Segedinului	126.60
Amortizarea datoriei căilor ferate de osti ung. (2-a emisiune)	—	Renta de hârtie austriacă	84.70
Amortizarea datoriei căilor ferate de osti ung. (3-a emisiune)	—	Renta de arg. austr.	85 50
Bonuri rurale ungare	105.—	Renta de aur austr.	118 70
Bonuri cu cl. de sortare	105.—	Losurile din 1860	140 40
Bonuri rurale Banat-Timșu	105.—	Acțiunile băncii austro-ungare	864.—
Bonuri cu cl. de sortare	105.—	Act. băncii de credit ung.	288.—
Bonuri rurale transilvane	105.—	Act. băncii de credit austr.	278.—
		Argintul — Galbini împărătesc	5.96
		Napoleon-d'or	9.97
		Mărci 100 imp. germ.	61.70
		Londra 10 Livres sterlinge	128.—

Bursa de București.

Cota oficială dela 1 Septembrie st. v. 1886.

	Cump.	vând.
Renta română (5%).	94 —	95 —
Renta rom. amort. (5%)	96 3/4	97 1/2
» convert. (6%)	88 —	88 1/2
Impr. oraș. Buc. (20 fr.)	32 —	34 —
Credit fonc. rural (7%)	103 1/2	104 1/4
» „ „ (5%)	87 1/2	87 3/4
» „ „ (7%)	100 —	101 —
» „ „ (6%)	92 —	92 1/2
» „ „ (5%)	82 —	83 —
Banca națională a României 500 Lei	1028	1038
Ac. de asig. Dacia-Rom.	274	277
» „ Națională	210	220
Aur contra bilete de bancă	13.95	14.10
Bancnote austriace contra aur.	2.01	2.02

Lecțiuni

de
Cantă, Piano și Limba franceză
dă

Julia Hesshaimer.

Doritorii să binevoiască a se adresa:
Strada nouă de sus Nr. 168
Casa Tartler.

Nr. 685/1886.

Publicațiune.

În 27 Septembrie st. n. a. c. la 10 ore a. m. se va ține în comuna Cugieriu (Kudsir, comitatul Huniădorei) prin un delegat al subscrierului comitetului licitațiune minuendă pentru edificarea unei școle elementare cu patru clase în comuna numită.

Acosta se aduce la cunoștință publică cu acel adaus, cum-că fie-care licitant are să depună 5% din prețului de esclamare statorit cu 8525 fl. v. a.

Materialul de piatră, cărămidă și nisip, ce-lu prestază întregu comuna Cugieriu, nu se cuprinde în suma de sus.

Oferte în scris provădute cu vadiu se primescu până la începerea licitațiunii de cătră președintele eforiei școlei grănițarescu din Cugieriu.

Planul, devisul, preliminarul și condițiunile specialu de edificare stau spre intuițiune până în 18 l. c. la subscrierul comitetu administrativu (Strada Urezului Nr. 6.) ér din 19—27 l. c. la eforia școlară grănițarescu din Cugieriu.

Sibiu, în 7 Septembrie 1886.

Comitetul administratoru de fondul școlasticu alu fostiloru grănițeri din regimentul I. român.

2—3

Concursu.

Prin acesta se escrie concursu până în 25 Septembrie 1886 pentru ocuparea postulu de învățatoru în clasa II. la școla elementară gr. cat. din Telciu, împreunatu cu salariu anualu de 200 fl. din fondul acestei școle, de ridicatu în rate lunare anticipative, invitându-se doritorii de a reflecta la acestu postu, ca până la terminul statoritu să-și înainteze suplicele sale provădute cu documente de cualificațiune, servițu și purtare la

Senatul școlaru gr. cat. în Telciu, comitatul Bistrița-Năsăudu.

1—3

Avisu d-loru abonați!

Rugămă pe d-nii abonați ca la reînnoirea prenumerațiunii să binevoiască a scrie pe cuponul mandatulu postal și numerii de pe fășia sub care au primitu diarul nostru până acuma.

Domnii ce se aboneză din nou să binevoiască a scrie adresa lămuritu și să arate și posta ultimă. ADMINISTR. „GAZ. TRANS“

CANCELARIA NEGRUȚIU.

în Gherla — Sz. Ujvár — (Transilvania.)

DESCHIDE ABONAMENTE PE ANULU 1886 LA:

„Amicul Familiei.“ Diar beletristic și enciclopedic-literar cu ilustrațiuni. Va eși în 1-a și a 15-a și a luni în numeru câte 2—3 côle; și va publica poesii, romanuri, romane, schițe, piese teatrale, studii sociale, asticoli scientifici, amănunte de instrucțiune și distracțiune ș. a. Prețulu de abonamentu pe anul întregu e 4 fl. pentru România 10 franci plătibili și în bilete de bancă și în timbre postale.

„Preotul Român.“ Diar bisericescu, școlastic și literar. Va eși în broșuri lunare câte 2 3/4—3 1/4 côle; și va publica articulu din sfera tuturor științelor teologice și între acestea de predică pe Dumineci, sêrbatori și diverse ocașuni, mai departe studii pedagogice-didactice și științifice-literare. Prețulu de abonamentu pe anul întregu e 4 fl., pentru România 10 franci plătibili și în bilete de bancă și în timbre postale.

Abonații primesc unele premii de valoare și-și potu procura cu prețuri forte reduse tôte opurile din ediția noastră.

— **Colectanții primescu gratis alu patrulea exemplaru.** —

Totă acolo au apărutu și se află de vândare:

Biblioteca „Săteanului Român.“ Cartea I. II., III., IV. cuprindă materii forte interesante și amuzante. Prețulu la tôte patru 1 fl.; câte una deosebitu 30 cr.

Biblioteca Familiei. Cartea I. Cuprinde materii forte interesante și amuzante. Prețulu 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică tinută în salele gimnasiului din Fiume prin Vincențiu Nicoară. prof. gimn. Cu portretul M. S. Regina României. Preț. 15 cr.

Colectă de Recepte din economiă, industriă, comerț și chemie, pentru economi, industriași și comercianți. Prețulu 50 cr.

Apologiă. Discușuni filologice și istorice maghiare privitoare la Români, invederite și rectificate de Dr. Gregoriu Silași. Partea I. Paulu Hunfalvy despre cronica lui Georgiu Gabr. Șincai. Prețulu 30 cr.

Renascerea limbii românescu în vorbire și scriere, invederită și aprețiată de Dr. Gregoriu Silași. Broșura I., II., III. Prețulu broșurii I., II. câte 40 cr.; broșura III. 30 cr. Tôte trei împreună costă 1 fl.

Spicuire din istoria pedagogiei la noi — la Români. De V. G. Borgovanu. Prețulu 15 cr.

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Unu volumu de 192 pagini, cuprinde 103 poesii bine alese și arangiate. Prețulu redusu (dela 1 fl. 20 cr.) la 60 cr.

Trandafiri și vioarele, poesii populare culese și adnotate de Ioan Popu Reteganulu. Unu volumu din 14 côle. Prețulu 60. cr.

Ifigenia în Aulida. Tragediă în 5 acte, după Euripide, tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețulu 30 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragediă în 5 acte, după Euripide, tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețulu 30 cr.

Branda seu nunta fatală. Schițe din emigrarea lui Dragoș. Novelă istorică națională. Prețulu 20 cr.

Elu trebuie să se însore. Novelă de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negruțiu. Prețulu 25 cr.

Puterea amorului. Nuvelă de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulu 20 cr.

Numerii 76 și 77. Narațiune istorică după Wachsmann, de Ioan Tanco. Prețulu 30 cr.

Herman și Dorotea, după W. de Goethe, traducțiune liberă de Constantin Morar. Prețulu 50 cr.

Economia pentru școlele populare de T. Roșiu. Ed. II. Prețulu 30 cr.

Petulantul. Comediă în 5 acte, după Aug. Kotzebue, tradusă de Ioan St. Șuluțiu. Prețulu 30 cr.

Probitatea în copilărie. Schiță din sfera educațiunii, după Ernest Legouvé, membru alu academiiei franceze. Prețulu 10 cr.

Nu mă uita. Colectiune de versuri funebre, urmate de iertăciani, epitafii ș. a. Prețulu 50 cr.

Tesaurul dela Petrosa seu Cloșca cu puil ei de aur. Studiu arhiologicu, de Dionisiu O. Olinescu. Prețulu 20 cr.

Indreptaru teoreticu și practic pentru învățământul intuitiv în folosul elevilor normalu (preparandiali), alu învățătorilor și alu altor bărbai de școlă, de V. Gr. Borgovanu, profesor preparandialu. Gherla. Imprimeria „Aurora.“ 1885. Prețulu unui exemplaru cu porto francatu 1 fl. 80 cr. Acestu opă cu devisa: „Totă ce putem arăta, să arătam pruncilor!“ — este dedicatu educatorilor și învățătorilor, plâpândeii generațiuni a plâpândeii generațiuni a poporului român, a acelu popor, ce s'a luptatu mai multu pentru limbă decatu pentru viață. Edițiunea acestui manualu în octavă mare cuprindendă 341 pagini, tiparu garmond și frumosă și tare plăcută ochiului. În modesta noastră literatură pedagogică, nu aflămu nici unu opă, nici unu manualu întocmitu după lipsele școlor noastre în măsura, în care este acesta; și trebuie să constatăm cu

plăcere, că autorul la redactarea acestui manualu a desvoltatu multu zelu împreunatu cu o rară diligență intențiune sinceră însoțită de unu studiu serios și îndelungatu prin ce s'a făcutu demnu de lauda și sprijinirea publiculu român, mai ales a celor în prima linie interesați, cărora nu hesitamă nici unu momentu a-lu recomanda cu tôte căldura.

Manuaiu de gramatica limbii române pentru școlele populare în trei cursuri, de Maximu Popu, profesor la gimnasiulu din Năsăudu. Prețulu 30 cr.

Manualu de stupăritu, de Ioan Costinu. Cu 36 figuru explicative. Prețulu cu porto francatu 70 cr

Cele mai ieftine cărți de rugăciuni:

Micul Mărgăritaru sufletesc. Cărticică de rugăciuni și cântări bisericescu frumosu ilustrată, pentru prunci școlari de ambe sexe. Cu aprobarea jurisdicțiunii sup. bisericescu. Prețulu unui exemplaru broșuratu e 15 cr. legatu 22 cr. legatu în pânză 26 cr.; 50 de exemplare broșate 6 fl., legate 9 fl., legate în pânză 12 fl.; 100 exemplare broșurate 10 fl., legate 17 fl., legate în pânză 22 fl.

Cărticică de rugăciuni și cântări pentru prunci școlari de ambe sexe. Cu mai multe icône frumoșe. Prețulu unui exemplaru trimis franco e 10 cr.; 50 exemplare 3 fl. 100 exemplare 5 fl. (Edițiune pentru greco-catolici și altă edițiune pentru greco-orientali. Să se noteze: care edițiune să cere.)

Visul pre santei vergure Maria, a Născătoareii de Dumneșu, urmatu de mai multe rugăciuni frumoșe. Cu mai multe icône frumoșe. Prețulu unui exemplaru trimis franco e 10 cr.; 50 exemplare 3 fl.; 100 exemplare 5 fl. v. a.

Totă acolo să plătescu cu prețuri urcate acțiile dela „Albina“ și „Furnica“ și cu prețurile originale acțiile dela

9—20

„Ardeleana“, „Mureșiana“, „Timișana“ și „Economul.“